

Werken in het Voedselbos Rhenen – Elst

Wim van Zanten

*Wat houdt dat in?
Een verslag van onze
werkdag op 9 maart
2024.*

Op zaterdag 9 maart startte de ochtendgroep om tien uur bij mooi zonnig weer met negen vrijwilligers in het voedselbos tussen Driftweg en Veenendaalsestraatweg. De middaggroep, die tot vier uur bezig was, was aanmerkelijk groter. Er was een lijst van twaalf werkzaamheden opgesteld en Anja van Stralen, de coördinator, gaf toelichting, waarna ieder kon kiezen welke activiteit hij of zij wilde oppakken.

Mijn keus was om lavameel (soort grijze kalk van gemalen lava) als meststof te gaan verdeelen over ruim 200 uitgepote potplanten (meestal struikjes). Deze behandeling is nodig, omdat alles wat uit een pot komt nog niet gewend is om zelf zijn voedsel te vergaren uit de volle grond. De eerste tijd krijgen ze hulp door een beetje extra voeding toe te voegen. Met nog een vrijwilligster ging ik zo (letterlijk) op pad.

Op mijn kruiwagen kon ik die zware zakken lavameel over de aangegeven paden naar de struikjes vervoeren. Dan moest ik eerst de houtsnippers rondom zo'n struikje opzij schuiven, met een maatbekertje het lavameel uit de zak scheppen, rondom de plant uitstrooien en dan de houtspaanders weer op hun plaats terugbrengen en vervolgens de volgende 'stortplaats' opzoeken.

Anderen maakten een stuk grond bij de drukke weg vrij van begroeiing om er kweekbedden aan te leggen om daar plantgoed te gaan vermeerderen, te weten fruitbomen en bessenstruiken. Bij fruitbomen gaat dat via enten en bij bessenstruiken via in de grond zetten van afgeknipte takjes. Een grote berg houtsnippers werd per

kruiwagen daarheen afgevoerd om die snippers later rondom die boompjes te schikken. Weer anderen maakten een lange aspergegeul langs een pad en brachten ook daar houtsnippers naar toe. Daar komen straks asperges te groei-

en.

Dat aanbrengen van houtspaanders, bladeren, takjes en soms ook schapenwol in de opstartfase heet mulchen en is bedoeld als bescherming tegen uitdrogen van de wortels en tegen onkruid, maar is tevens plantenvoedsel door humusvorming. Kunstmest en pesticiden worden hier niet gebruikt. Op den duur regelt de bodem van een voedselbos zelf de vochtigheid en de voeding. Dan is er nauwelijks nog onderhoud nodig, want het opgebouwde ecosysteem kan zichzelf onderhouden: dat heet permacultuur. Het duurt minstens zeven jaar voordat een ecosysteem volwassen is en zeker twaalf tot veertien jaar totdat een voedselbos een stabiel ecosysteem is geworden.

Een voedselbos is dus geen boomgaard, maar ook geen natuurlijk bos.

Al eerder zijn er 'hulpbomen' aangeplant, die na een groeispurt drastisch zullen worden gesnoeid, waarbij de takken op de grond blijven liggen als biomassa. Later zullen die bomen worden afgezaagd.

Het betreft berken, hazelaars en veldesdoorns. Ze worden wijkers genoemd, omdat ze tenslotte moeten wijken voor opgroeiende vruchtbomen en zachtfruit-

planten. Nu versterken ze nog het ecosysteem en geven de bodem bescherming tegen uitdrogen. Een aantal van die wijkers stonden te dicht bij de paden en moesten die werkdag weer verpoot worden naar elders op het veld.

Weer anderen kozen ervoor om een grote stapel snoeihout uit boomgaarden af te voeren naar de takkenril langs het wandelpad naar de Driftweg. Daar werden die takken tussen de al aanwezige takken gestoken om die brede takkenmuur hoger en steviger te maken: goed als afscheiding, maar tevens als schuilplaats voor tal van diertjes.

Door middel van berkenstammetjes uit Kwinteloijen werden de paden gemarkeerd. Dan waren er nog een aantal kleinere taken, zoals het op de juiste lengte afza-

gen van een flink aantal bamboestokken. Dat bamboe moet straks in de kwekerij de jonge boompjes gaan ondersteunen.

Vanaf april zijn vrijwilligers elke maand om de twee weken - afwisselend op vrijdagmiddag en zaterdagochtend - welkom om samen voedselbosklussen op te pakken. De data komen op de website www.voedselbosrhenen.nl en wie uitgenodigd wil worden, kan dat laten weten via info@voedselbosrhenen.nl

Hoe kom je er?

* Ter hoogte van Driftweg 31 loop je via een wandelpaadje naar de bosrand.

* Of: bij Veenendaalsestraat-wegweg 59 sla je linksaf het pad in.

BOUWKAVEL GEZOCHT in Elst

**Voor de bouw van een
vrijstaande woning.
Ongeveer 500m2.
Ook belangstelling om
met iemand samen een
2 onder 1 kap te bouwen.**

**Voor info graag bellen
met 0649776619**

H_Overeem
Bedrijfsdeuren
Bedrijfsdeuren, Garagedeuren en Montage

H. Overeem Bedrijfsdeuren BV
Franseweg 89 - 3921 DG Elst (ut)
Tel 0318 300110 - 06 12 99 61 91

info@hovereem-bedrijfsdeuren.nl
www.hovereem-bedrijfsdeuren.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

Persoonlijk en betrokken

Vraag naar ons gratis laatste-wens-boekje

P.H. (Peter) van der Leer
24 uur per dag bereikbaar

T 0318 - 526641
M 06 - 46376232

E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

De Dijk 30 Rhenen (Achterberg)

SLAGERIJ VAN DEN BERG
Schoolweg 33, 3921 CA Elst (U)
0318-470060
info@slagerijvandenbergelst.nl
www.slagerijvandenbergelst.nl